

REGIONALT NETTVERK

Nasjonal oppsummering

NR. 4 | 2018

INTERVJUER GJENNOMFØRT I PERIODEN 22. OKTOBER TIL 19. NOVEMBER

NORGES BANK

Hovedbilde

Bedriftene i regionalt nettverk melder om god vekst i produksjonen, på linje med det de rapporterte i august. Høyere aktivitet i oljesektoren, økte offentlige investeringer og digitalisering av både privat næringsliv og offentlig sektor bidrar mest til veksten. Veksten dempes av fall i boligbyggingen og svak vekst i varehandelen. Produksjonsveksten er ventet å tilta noe det neste halvåret, og utsiktene er i tråd med kontaktenes forventninger tidligere i år.

Bedriftene venter fortsatt vekst i investeringene fremover. Sysselsettingen og kapasitetsutnyttningen har økt de siste månedene. Bedriftene venter litt høyere årslønnsvekst neste år enn i år.

1.1 Produksjon og etterspørsel

God vekst i produksjonen

Samlet melder bedriftene om god vekst i produksjonen, og veksten er lite endret fra forrige runde, se figur 1.1 og figur 1.2. Veksten er sterkest i tjenesteyting og svakest i varehandelen. I de fleste næringene venter bedriftene høyere vekst det neste halvåret, og de samlede vekstforventningene er lite endret fra de foregående rundene i 2018.

Økt aktivitet i oljesektoren har bidratt til vekst hos oljeleverandørene og de næringsrettede tjenesteyterne. Veksten hos de næringsrettede tjenesteyterne trekkes også opp av økt satsning på digitalisering og av økte investeringer i infrastruktur. Sistnevnte bidrar også til vekst i bygg og anleggsnæringen og i hjemmemarkedsindustrien. Veksten i bygg og anleggsnæringen og i hjemmemarkedsindustrien dempes imidlertid av fall i boligbyggingen. Bedriftene venter mindre fall i boligbyggingen det neste halvåret.

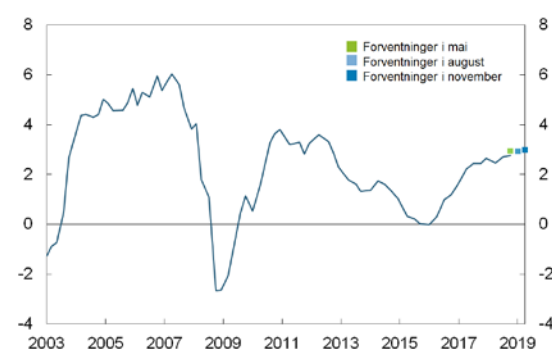
Eksportvolumene hos industribedriftene fortsetter å øke. Som i august rapporterer de fleste bedriftene om økt etterspørsel. Kapasitetsskanker demper fortsatt veksten i produksjonen. Høyere aktivitet i den internasjonale transportsektoren og utbygginger i utlandet bidrar til veksten. I havbruksnæringen begrenses veksten av produksjonsproblemer og manglende tilgang på råstoff.

Omsetningsveksten i varehandelen har avtatt fra august. Veksten dempes av leveringsproblemer hos bilforhandlerne, fall i etterspørselen etter sesongvarer og svak vekst i dagligvarehandelen. Veksten hos de husholdningsrettede tjenesteyterne er lite endret gjennom høsten.

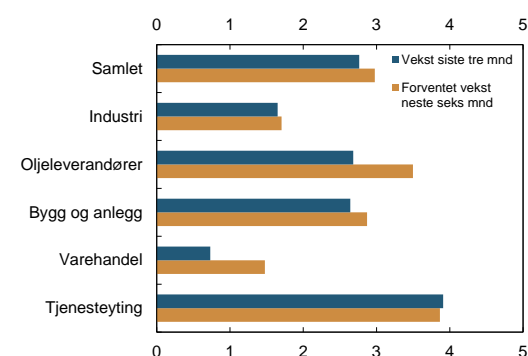
Utsikter til litt lavere investeringsvekst

Samlet planlegger bedriftene fortsatt vekst i investeringene, men investeringsplanene er litt nedjustert fra forrige runde. Det er tjenestenæringen og kommune- og sykehussektoren som trekker ned de samlede investeringsforventningene fra august. Investeringsplanene i de øvrige næringene er oppjustert fra august. Det er fortsatt kommune- og sykehussektoren som planlegger den sterkeste veksten.

Figur 1.1 Produksjonsvekst. Vekst siste tre måneder og forventet vekst neste seks måneder. Annualisert. Sesongjustert. Prosent

Figur 1.2 Produksjonsvekst. Alle næringene. Vekst siste tre måneder og forventet vekst neste seks måneder. Annualisert. Sesongjustert. Prosent

1.2 Arbeidsmarked og kapasitetsutnyttning

Videre vekst i sysselsettingen

Veksten i antall sysselsatte har tiltatt litt siden august, se figur 1.3. Bedriftene venter noe lavere vekst de kommende tre månedene. Veksten er sterkest i bygg og anlegg, tjenesteyting og hos oljeleverandørene. Sysselsettingsveksten i varehandelen har avtatt det siste året, og de melder nå om en liten nedgang i antall sysselsatte. De fleste næringene planlegger litt lavere vekst i sysselsettingen de neste tre månedene, men oljeleverandørene ser for seg tiltakende vekst fremover.

Høyere kapasitetsutnyttning

Andelen bedrifter som melder om full kapasitetsutnyttning, har tiltatt og er nå litt høyere enn sitt historiske gjennomsnitt, se figur 1.4. Andelen bedrifter som melder om knapphet på arbeidskraft, har også økt. Kapasitetsproblemene er størst i bygg og anleggsnæringen og blant oljeleverandørene. Det er størst knapphet på arbeidskraft i bygg og anlegg og hos tjenesteyterne. I bygg og anleggsnæringen er det mangel på erfarne prosjektledere og fagutdannede innen rør og elektro. Veksten i tjenestenæringen begrenses blant annet av underskudd på teknologikompetanse.

1.3 Kostnader og priser

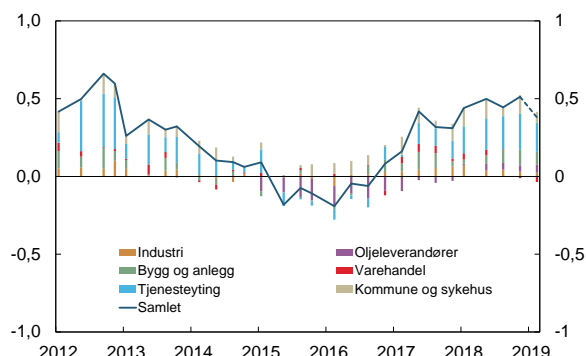
Uendret lønnsvekst i år, noe høyere for 2019

Kontaktene i nettverket oppgir en årslønnsvekst for 2018 på 2,8 prosent, det samme som de anslo i august, se figur 1.5. For 2019 venter kontaktene en lønnsvekst på 2,9 prosent. Industrien anslår uendret lønnsvekst fra i år, mens de øvrige næringene venter høyere lønnsvekst. Tjenesteyterne venter den høyeste lønnsveksten på 3,1 prosent, mens industrien har det laveste anslaget på 2,6 prosent.

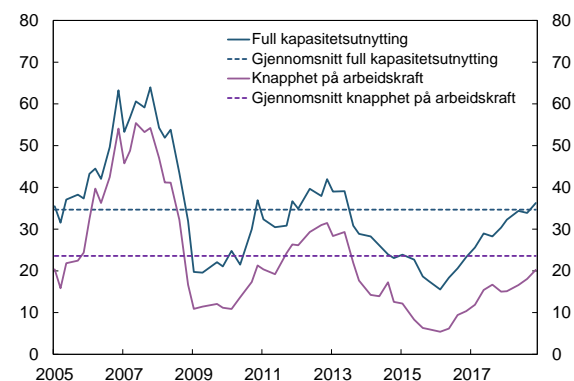
Høyere prisvekst

Bedriftene melder om noe oppgang i prisveksten siste tolv måneder. Prisveksten har tiltatt i alle næringer. Den samlede prisveksten ventes å tilta noe de neste tolv månedene, men bedriftene venter at prisveksten på varer og tjenester til husholdningene vil avta.

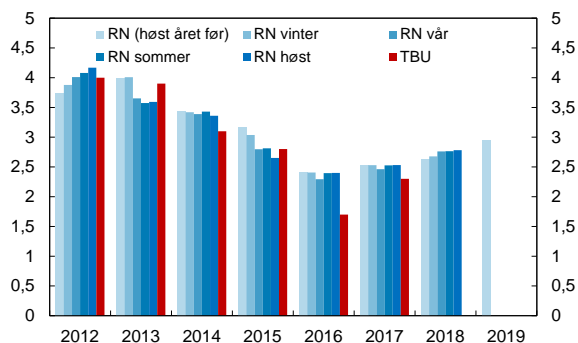
Figur 1.3 Sysselsettingsvekst. Vekst siste tre måneder og forventet vekst neste tre måneder. Vekstbidrag per næring. Sesongjustert. Prosent

Figur 1.4 Kapasitetsutnyttning og tilgang på arbeidskraft. Prosent

Figur 1.5 Årslønnsvekst. Alle næringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) og Regionalt nettverk (RN). Prosent

TABELL 1 Konjunkturindikatorer

	Denne runden	Forrige runde
Produksjon og etterspørsel		
Produksjonsvekst siste tre mnd (annualisert vekst i prosent)		
Samlet	2,8	2,7
Hjemmemarkedsindustri	1,3	1,5
Eksportindustri	2,5	2,6
Oljeleverandører	2,7	3,1
Bygg og anlegg	2,6	2,4
Varehandel	0,7	1,2
Tjenesteyting næringsliv	4,2	3,8
Tjenesteyting husholdning	2,8	2,7
Forventet produksjonsvekst neste seks mnd (annualisert vekst i prosent)		
Samlet	3,0	2,9
Hjemmemarkedsindustri	1,4	2,1
Eksportindustri	2,6	2,7
Oljeleverandører	3,5	2,9
Bygg og anlegg	2,9	2,7
Varehandel	1,5	1,9
Tjenesteyting næringsliv	4,2	3,9
Tjenesteyting husholdning	2,8	2,5
Arbeidsmarked og produksjonsgap		
Sysselsetningsvekst siste tre mnd (prosent)		
	0,5	0,4
Forventet sysselsetningsvekst neste tre mnd (prosent)		
	0,4	0,5
Knapphet på arbeidskraft (prosent)		
	20,3	18,1
Full kapasitetsutnyttelse (prosent)		
	36,3	33,9
Kostnader og priser		
Anslag årslønnsvekst inneværende kalenderår (prosent)		
	2,8	2,8